

PROLOG



Era o dimineață de septembrie, vag încețoșată de căldura verii târzii, iar acum de trecerea atâtor ani. Mama mă conducea la gara Dearborn din Chicago. Veniserăm cu taxiul din cauza cufărului meu, dar ea urma să se întorcă acasă cu tramvaiul rapid L. Nu avea în poșetă mai mult de un bănuț de cinci cenți, iar eu aveam doar un sendviș pentru tren. Biletul pentru mine ne lăsase lefteri pe toți.

Cufărul, unul mic, conținea toate hainele mele, plus două-trei lucruri de-ale mamei care îmi veneau și mie.

— Încearcă să nu crești prea repede, a murmurat ea. Oricum anul ăsta se poartă fustele mai scurte.

Nu ne-am putut uita una la alta. Aveam cincisprezece ani și creșteam ca pălămida. Pantofii de la Paște deja mă strângeau.

Pe un panou publicitar din gară scria:

NU-I AȘA CĂ MAREA CRIZĂ A FOST UN COȘMAR?

Trebuia să ne facă să credem că vremurile grele se terminaseră. Dar atunci, în 1937, o nouă criză ne pusese la pământ. Oamenii începeau s-o numească „criza lui Roosevelt“.

Tata își pierduse serviciul, așa că eram nevoiți să renunțăm la apartament. El și mama urmau să se mute

într-o cameră de menajeră. Puteau sta acolo contra șapte dolari pe săptămână, cu acces la bucătărie, dar nu încăpeau în ea decât doi oameni.

Fratele meu Joey – Joe – fusese acceptat într-un program guvernamental pentru tineri și planta copaci în Vest. Mai rămâneam eu, Mary Alice. Aș fi vrut să am cu doi ani mai mult și să fiu băiat. Aș fi vrut să fiu Joey.

Dar nu eram, așa că trebuia să mă duc să stau la bunica Dowdel, până când familia noastră se punea iarăși pe picioare. Asta însemna să-mi părăsesc școala. Trebuia să mă înscriu la școala provincială din orașelul bunicii. Eu, fată de la oraș, într-un târg unde nici măcar nu rulau filme.

Însemna să locuiesc cu bunica. Fără telefon, evident. Iar podul ei era doldora de obiecte ciudate și de spaimă. La closet te duceai în curte. Nimic modern. Totul la fel de bătrân ca bunica. Unele lucruri chiar mai vechi.

Au anunțat trenul și mie mi s-au împăienjenit ochii. Înainte, Joey și cu mine ne duceam mereu să petrecem o săptămână de vară la bunica. Acum plecam singură. Iar la celălalt capăt al călătoriei mă aștepta ea.

Mama m-a strâns scurt în brațe și m-a lăsat să plec. Puteam să jur că o auzisem murmurând:

— N-aș vrea să fiu în locul tău.

Se gândea la bunica.

FATĂ BOGATĂ DIN CHICAGO



Vai, cât mi-am plâns de milă când „Pasărea Albastreă“ a intrat șuierând în orașul bunicii! Sendvișul îmi rămăsese în gât pentru că nu avusesem zece cenți să-mi iau un suc. Atât voiau în tren pentru o sticlă.

Cufărul mi-a căzut cu un bufnet pe peron, din vagonul de bagaje. Stăteam acum la capătul lumii cu tot ce îmi mai rămăsese. Bootsie și aparatul de radio.

Bootsie era pisica mea, cea cu lăbuțe albe. Călătorise într-un coș de picnic. Bootsie venise cu mine chiar din locul acesta, în urmă cu două veri, când era pui. Crescuse, dar rămăsese costelivă. Tot drumul încercase să-și croiască drum cu ghearele afară din coș. Nu-i plăcea schimbarea mai mult decât mie.

Țineam în cealaltă mână radioul portabil. Era un Philco cu husă de piele și mâner. Pe vremea aceea, un tranzistor cântărea cinci kilograme.

După ce a plecat trenul, a apărut și bunica pe treptele peronului. Doamne, voinică mai era! Uitasem. Și parcă mai înaltă, cu umbrela veche, ca pânza de păianjen, deschisă deasupra capului s-o apere de soarele amiezii. O coadă de păr alb scăpase din cocul de pe ceafă. S-a apropiat, parcă acoperind lumina zilei.

Nu se putea spune despre ea că ar fi fost o femeie care să te întâmpine cu căldură și nu îmbrățișa pe nimeni,

niciodată. N-a desfăcut brațele, așa că n-am avut înspre ce să dau fuga.

Bunicii nu-i spusese nimeni că în acel an se purtau fustele mai scurte. Poalele îi acopereau pantofii. Am recunoscut rochia. O îmbrăca de obicei pe arșiță ca să se ducă în oraș. Deși eram cu doi ani mai mare, cu doi ani mai înaltă decât la ultima întâlnire, nu îi stătea în fire să facă vreun comentariu personal. Coșul de picnic s-a mișcat și bunica a băgat de seamă.

— Ce-i înăuntru?

— Bootsie, am zis. Pisica mea.

— Văleu, a spus bunica. Încă o gură de hrănit. Da' ăla ce-i? a țuguia ea buzele, arătând cu capul spre mâna cealaltă.

— Tranzistorul.

Pentru mine era mai mult decât un aparat de radio. Era ultima mea legătură cu lumea.

— Asta ne mai lipsea, a ridicat bunica ochii spre cer. Mai multă gălăgie.

A arătat cu bărbia spre peron.

— E al tău?

Se referea la cufăr. Cu el se întorsese tata din Marele Război. Am făcut semn că da.

— Lasă-l, a zis. Ni-l aduc ei acasă.

S-a întors și a luat-o la picior, se presupunea că trebuia să o urmez. M-am îndepărtat de cufăr întrebându-mă dacă o să-l mai văd vreodată. Pe un peron din Chicago n-ar fi rezistat mult. Radioul și pe Bootsie nu mi le-ai fi putut smulge nici cu clești înroșiți în foc.

Criza din '37 lovise orașelul bunicii mai rău decât lovise orașul Chicago. Pe strada principală creștea iarba. La ferestrele Ulceleii cu Cafea nu s-au ițit decât un chip

Fată bogată din Chicago

sau două. Magazinul lui Moore ducea lipsă de clienți. Banca lui Weidenbach abia părea să mai funcționeze.

După ce am traversat strada plină de buruieni, bunica a luat-o în altă direcție, nu spre casă. Pe trotuar dormeau doi câini bătrâni și costelivi. Bootsie și-a dat seama imediat și a început să se agite în coș. Iar radioul se făcea tot mai greu. Am ajuns-o din urmă.

— Unde mergem?

— Unde să mergem? a zis ea, imaginea surprizei înseși. Păi, la școală. Ai lipsit deja aproape două săptămâni.

— La școală! În prima zi când am ajuns aici?

M-aș fi luat cu mâinile de cap, dacă puteam.

Bunica s-a oprit ca o stâncă și a vorbit răspicat:

— Te duci la școală. Nu vreau să vină oamenii legii după mine.

— Bunico, oamenii legii se tem de tine. Ești gata să scoți pușca de după ladă, dacă vine șeriful la ușa ta.

— Asta era adevărul. Tot orașul știa că bunica abia aștepta să apese pe trăgaci.

— Nu vreau să ajungem la asta.

A mers hotărâtă mai departe. Aș fi putut să mă prăbușesc și să urlu chiar acolo. Loveam cu genunchii coșul lui Bootsie. Soarele ardea de parcă ar fi fost încă vară. M-aș fi putut arunca în buruieni și să plâng până îmi ieșeau ochii din cap. Dar m-am gândit că mai bine nu.

În fața noastră, la umbra unui copac, era o balustradă de priponit caii. Stăteau legați de ea niște cai care păreau cei mai deșelați din lume și un catâr sau doi cu care veneau la școală copiii din satele din jur. Mie toți caii mi se păreau la fel, dar bunica s-a oprit să se uite la ei.

Era unul mare, sur, se apăra de muște cu coada lui încâlcită. Bunica l-a cercetat de la bot până la crupă. M-am gândit că o să-i deschidă gura ca să-i verifice dinții. L-a analizat pe îndelete, dar nici eu nu mă grăbeam.

Pe urmă a traversat o curte golașă spre școală. Clădirea avea într-o parte o clopotniță de lemn. Am oftat.

De fiecare parte a școlii era un closet din scânduri. O cabină pentru băieți, una pentru fete. Însemnate corespunzător. Și o cișmea.

Bunica a încetinit pasul pe măsură ce clopotnița se ridica deasupra noastră. Nu mersese niciodată la liceu. Fusesse dată afară dintr-o școală cu o singură încăpere mult înainte de clasa a opta. Se întâmpla să știu acest lucru.

Niște trepte roase duceau spre intrarea principală. Cineva scrijelise pe ușă câteva versuri:

*Cenușă din cenușă,
Țărână din țărână,
Mai bine unge-ți mintea
Să nu prindă rugină.*

Sub verandă, treptele continuau spre subsol. Bunica a închis umbrela și a luat-o în jos.

Subsolul era o încăpere mare. În fiecare capăt al camerei atârna de perete un coș de baschet, dar mie nu mi se părea sală de sport. Mirosea însă ca una.

Un bărbat înalt, cu obraji scobiți, se sprijinea de coada unei mături în mijlocul podelei.

— August! a tunat bunica, iar încăperea i-a răspuns cu ecou.

Asta l-a trezit. Când a văzut-o pe bunica, bărbatul a înghițit un nod. Oamenii reacționau deseori așa în fața

Fată bogată din Chicago

ei. Cel dinaintea noastră purta teniși vechi și un costum negru uzat sub un șorț de atelier. Avea cravata roasă în dreptul nodului.

— Ți-am adus o fată s-o înscrii.

Bunica m-a arătat cu degetul. N-a spus că eram nepoata ei. Nu spunea niciodată decât strictul necesar.

Stăteam acolo, la cei cincisprezece ani ai mei, gata să mor de rușine. Bunica nu pricepea cum funcționau liceele. Încerca să mă înscrie la omul de serviciu.

Dar înțelesesem greșit. Când veniseră vremurile grele, școala îl concediasse pe omul de serviciu. August – domnul Fluke – era directorul, ceea ce îl transforma și în antrenor. Cu băieții făcea și orele de atelier. Plus că mătura.

— Doamnă Dowdel, a zis directorul, fata știe să citească și să socotească?

Până și eu mi-am dat seama că încerca s-o păcălească pe bunica, iar asta nu avea rezultate niciodată.

— Destul cât să fie primită într-o școală ca asta, a răspuns ea.

Domnul Fluke s-a întors spre mine.

— Mary Alice, nu-i așa? Din Chicago?

Toată lumea din orașul ăsta știa totul despre tine. Știau și lucruri care încă nu se întâmplaseră.

— În ce clasă ai fi fost acolo?

— Într-a zecea, am murmurat eu. Anul doi.

— Aici, să spunem că într-a noua, a zis domnul Fluke. Nu mă deranjează, avem loc destul pentru tine. În vremuri ca acestea, liceul a ajuns un lux. O mulțime de băieți s-au lăsat deja definitiv de școală, nu știu de unde o să mai iau jucători de baschet la iarnă, sau cu cine voi face serbarea de Crăciun.

Gândul că voi petrece aici iarna – Crăciunul – mi-a înghețat inima.

— Ei, o să se mai întoarcă vreo doi băieți de pe la ferme, după ce strâng tot fânul, a continuat domnul Fluke. Dar unii nu vor veni decât în noiembrie, după ce se termină de cules și ultimul știulete de porumb. Știți cum sunt băieții.

Bunica a încuviințat.

— Băieții sunt o belea, a zis, un gest destul de frumos din partea ei. Dar fetele sunt și mai rele.

Bunica nu pierdea niciodată timpul cu vizitele. Domnul Fluke ne-a trimis imediat în clasa domnișoarei Butler. Era la capătul unei scări șubrede. Domnișoara Butler citea cu voce tare în fața clasei:

*Căci n-a fost niciodată poveste mai de jale
Decât a lui Romeo și a Julietei sale.*

Curată jale! Shakespeare chiar și aici! Am simțit că mi se rupe sufletul. Dar păreau să fi ajuns la sfârșit.

De pe hol, bunica și cu mine am văzut că elevii stăteau doi câte doi în bănci vechi. O fată stătea singură. Bunica m-a înghiontit.

— O vezi pe fata aia voinică și cu părul nespălat?

Nu puteai să n-o vezi.

— Cine este?

— Una dintre fetele Burdick. Mildred, cred. Sunt rude cu cei din familia Eubanks. Ține-te departe de ea, dacă poți. Dacă nu, ai grijă.

— Ce-i în neregulă cu ea?

Dar bunica deja mă împingea în clasă. Reușise cumva să-mi ia din mâini radioul și pe Bootsie. Îmi simțeam palmele reci ca gheața. Am intrat pe ușă șovăind. Când

Fată bogată din Chicago

a apărut și bunica în spatele meu, toți cei trei băieți dinăuntru au ridicat brațele sus și au strigat:

— Nu trage! Ne predăm!

Așa cred băieții că sunt amuzanți. Eu personal m-am gândit că ar fi trebuit să-i arate mai mult respect unei doamne în vârstă, chiar dacă era vorba de bunica mea.

Domnișoara Butler ne-a văzut și a dus o mână la pieptul ei plat.

— Vai de mine, a zis ea. Uite-o pe doamna Dowdel și pe...

— Mary Alice Dowdel, am zis eu cu glas tremurător. Sunt înmatriculată.

— Ei, ce... plăcere, a zis domnișoara Butler, evitând privirea bunicii. Copii, ea este Mary Alice Dowdel, a venit la noi din Chicago. Probabil că și acolo sunt vremuri grele.

Nu exista pic de discreție într-un oraș mic ca ăsta. Văzusem deja cât trebuia să se străduiască bunica să-i împiedice pe ceilalți să-și bage nasul în treburile ei. M-am uitat în spate după ea, dar dispăruse.

— Mary Alice, scumpa mea, a zis domnișoara Butler, poți împărți manualele cu Mildred Burdick, până găsim unele și pentru tine. Mildred, dă-te mai încolo și fă-i loc în bancă lui Mary Alice.

Mai departe, ziua a mers cum nu se poate mai prost.

Mildred Burdick ocupa mai mult de jumătate din bancă. Și nu arăta mai bine nici privită de aproape. În timp ce domnișoara Butler se agita la tablă, Mildred m-a cercetat de sus până jos și nu i-a plăcut ce a văzut. A început cu creștetul capului. Mama îmi făcuse bucle elegante care porneau foarte strâns dintr-o cărare pe mijloc.